

5.4 ЕИСК отново подчертава необходимостта от обща европейска дефиниция на уврежданията, която би направила политиката на ЕС по въпросите на уврежданията по-ефективна. Освен това, по-подробните данни за положението на хората с увреждания в ЕС биха допринесли за вземане на по-информирани и по-целенасочени решения. Поради това ЕИСК призовава Комисията, Евростат и държавите-членки да отделят повече ресурси за изготвяне на статистически изследвания, анализиращи аспекти като положението със заетостта, икономическата тежест на хората с увреждания, тяхната роля като потребители или достъпа до услуги на хората с увреждания.

5.5 Съгласно Договора от Амстердам, Европейската общност се ангажира да вземе предвид нуждите на хората с увреждания при подготвянето на мерки, отнасящи се към общия пазар. За

съжаление декларация 22 не беше приложена на практика и това дори доведе до още по-големи препятствия по отношение на достъпа до стоки и услуги.

5.6 ЕИСК също така следи отблизо Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, приета през август 2006 г. и призовава държавите-членки на ЕС да я ратифицират. Комитетът също така призовава Комисията да гарантира, че принципите, записани в Конвенцията на ООН, се насърчават и следят на равнище на ЕС.

5.7 ЕИСК се надява, че плановете за действие на ЕС за гарантиране на равни възможности за хората с увреждания ще бъдат катализатор за повече нови мерки в тази област, които от своя страна ще доведат до измерими резултати.

Брюксел, 17 януари 2007 година.

Председател

на Европейския икономически и социален комитет

Dimitrios DIMITRIADIS

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно Съобщение на Комисията до Съвета, Европейския парламент, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: „Осигуряване на достоен труд за всички Приносът на Европейския съюз за прилагането на програмите за достоен труд в целия свят“

COM(2006) 249 final

(2007/C 93/09)

На 13 юли 2006 г. Европейската комисия реши, в съответствие с член 262 от Договора за създаване на Европейската Общност, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно предложение горе-поставено.

Секция „Заетост, социални въпроси и гражданство“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие становището си на 19 декември 2006 г. Докладчик г-н ETTY.

На 432-ата си пленарна сесия, проведена на 17 и 18 януари 2007 г. (заседание от 17 януари 2007 г.), Европейският икономически и социален комитет прие следното становище с 128 гласа „за“, 3 „против“ и 11 „въздържали се“.

1. Заключение и препоръки

1.1 ЕИСК приветства съобщението на Комисията. Той е убеден, че Комисията в тясно сътрудничество с държавите-членки ще допринесат в голяма степен за реализирането на програмите за достоен труд, както в ЕС, така и в трети страни.

Комитетът споделя мнението на Комисията, че подкрепянето на социални цели не трябва да се използва за протекционистични цели.

1.1.1 Комитетът приканва Комисията да включи ЕИСК в изготвянето на последващ доклад, който да бъде представен преди лятото на 2008 г.

1.1.2 Той желае Комисията да разработи адекватни показатели с цел да се оцени прилагането на Програмите за достоен труд в ЕС.

1.1.3 Комисията следва ясно да определи финансовото измерение на нейния принос към осигуряването на достоен труд, както на територията на ЕС, така и извън нея. В тази връзка тя следва да включи и информация за начина, по който смята да подпомогне МОТ за изпълнението на Програмите за достоен труд.

1.2 Комисията следва да възприеме подхода, препоръчан в становището на Европейския икономически и социален комитет относно социалното измерение на глобализацията от м. март 2005 г.: запазване и засилване на положителните последици от глобализацията, като се предприемат адекватни мерки за преодоляване на негативните отражения. Комитетът отново подчертава заключенията от становището си от м. март 2005 г.

1.3 Политиката за достоен труд, както в ЕС, така и извън него, ще бъде успешна единствено при пълното участие на социалните партньори и гражданското общество в най-широк смисъл.

1.4 За постигане на целите на програмите за достоен труд е от изключително значение да се следи за сътрудничеството и координацията на политиката на всички нива, включително и на национално ниво.

1.5 Ключов фактор при осигуряването на достоен труд е засилването на системата за контрол на МОТ.

1.6 ЕИСК призовава Комисията да анализира с държавите-членки причините за нератифициране от приемащите държави на Международната конвенция на ООН относно мигрантите.

1.7 Ратифицирането и прилагането в законодателството и на практика от държавите-членки на ЕС на съответните конвенции на МОТ и по отношение на трети страни е от съществено значение.

1.8 ЕИСК призовава Комисията да подчертае значението на професионалното здравеопазване и безопасност като един от ключовите фактори за постигане на достоен труд.

1.9 Комисията следва да представи План за действие относно политиките и за достоен труд, както в рамките на ЕС, така и извън него, който да съдържа и данни за планиран бюджет.

2. Общи бележки

2.1 Комитетът приветства Съобщението. Програмите за достоен труд представляват важен отговор на глобализацията и могат съществено да допринесат за реализирането на Целите на хилядолетието за развитие, така както са определени от Организацията на обединените нации. Като важен член на международната общност, Европейският съюз е в състояние да допринесе за истинска промяна чрез въвеждането им, както „на местно ниво“, така и чрез насърчаването им в различните отношения с трети страни или групи страни, както с международните институции. Достойният труд има пряка връзка с прилагането на Лисабонската стратегия чрез значителния си принос за трайното оформяне на трудовия живот в ЕС по устойчив начин. Тази активна роля за осигуряването на достоен труд за всички, е не само неразделна част от Европейската социална програма и усилията на ЕС за налагане на ценностите ѝ; тя представлява също така и важен ход от страна на ЕС, за да се гарантира, че Европейският социален модел няма да бъде отслабен вследствие на глобализацията.

2.2 „Достоен труд“ е понятие, въведено от Международната организация на труда (МОТ) през 1999 г. ⁽¹⁾ То бе определено като „пресечна точка“ на четирите стратегически цели на МОТ, а именно:

- защита и насърчаване на основните права на труд,
- заетост,
- социална защита и
- социален диалог.

Концепцията заема централно място в социалния модел на ЕС, в който се обръща специално внимание на правото на продуктивен и свободно избран труд, при защитени права, което води до адекватни доходи, адекватна социална защита и се поставя акцент върху равенството на възможностите. Трипартизмът и социалният диалог гарантират участие и демократичен процес.

Равенството на половете и развитието се считат за теми, които могат да се разглеждат на всички нива.

2.2.1 В съответствие с Програмата на МОТ за достоен труд, Комисията трябва обстойно да подчертае важността от равенството между мъжете и жените и от даването на повече власт на жените с цел преодоляване на бедността, особено по отношение на равенството на възможностите и равното третиране.

2.3 Във становището си относно Социалното измерение на глобализацията ⁽²⁾ ЕИСК определя достойния труд като главна цел и като приоритетен въпрос за ЕС и държавите-членки, както на местно ниво, така и при външните отношения и при помощта за развитие.

2.4 Комитетът се присъединява към изложеното във въвеждането на Съобщението, което определя Програмата за достоен труд като една съвкупност от универсални стратегии, които не са свързани с определен модел на развитие, а като инструмент, позволяващ насочването на развитието към ценностите и принципите на действие и управление, които съчетават икономическата конкуренция и социалната справедливост. В основата на понятието Достоен труд е разбирането, че всяка страна, независимо от нивото ѝ на развитие, определя свои собствени цели за намаляване на разликата между поставената цел от една страна и липсата на достатъчно възможности за наемане на работа, незачитането на трудовите права, неадекватната социална защита и пропуските в социалния диалог, от друга страна.

2.5 Комитетът приветства също така поставянето на ударение в Съобщението относно необходимостта от поемането на ефективно ангажиране към достойния труд от страна на всички многостранни институции и всички правителства, както е предвидено в декларацията на Икономическия и социален съвет на ООН от м. юли 2006 г.

2.6 Комитетът отбелязва с интерес, че някои от предложенията, направени в становището на ЕИСК относно Социалното измерение на глобализацията, са възприети в Съобщението.

2.7 Със съжаление отбелязва, че координацията и последователността между международните финансови институции (МФИ), Световната търговска организация (СТО) и Международната организация на труда (МОТ), и по-специално на ниво държави-членки, не се осъществява по начина, по който ЕИСК би желал. Комитетът бе поискал от Комисията и от Съвета на министрите да предприемат някои действия с цел насърчаване на по-голямата координация и последователност на ниво държави-членки при пълно привличане на гражданското общество.

⁽¹⁾ Достоен труд, доклад на генералния директор на МОТ пред 87-та сесия на Международната конференция по труда, МОТ, Женева 1999 г.

⁽²⁾ Становище на ЕИСК от 9.3.2005 г. относно „Социалното измерение на глобализацията — приносът на политиката на ЕС за достигане до всички на предимствата ѝ“. Докладчици: г-н Tom Etty и г-жа Renate Hornung Draus (OB C 234 от 22.9.2005 г.)

Комитетът отново заявява това желание с цел да се улесни осигуряването на достоен труд от страна на Комисията и държавите-членки в рамките на тези институции.

Комисията следва да насърчи по-единен подход от страна на държавите-членки към международните финансови институции и по-специално по отношение на предоставянето на съвети по отношение на политиките, програмите за подпомагане на развитието на правителствата и заемите, които предоставят на частни дружества.

2.8 Комитетът изразява становището, че в общ план предложенията за действия, направени от Комисията в Съобщението са добре възприети и са конструктивни.

2.8.1 Въпреки това, липсва един основен аспект: признаване на факта, че за засилването на системата за контрол за осигуряване на достоен труд е важна ролята на Международната организация на труда (МОТ). Ратифицирането на конвенции е важно, но това не е достатъчно. Действителността по места, т.е. пълното въвеждане както чрез законодателството, така и на практика, трябва също така да бъде предмет на постоянна загриженост. Комитетът приканва Комисията да насърчи и координира общите действия на държавите-членки, в тясно сътрудничество с МОТ.

2.8.2 Един друг аспект, който Комитетът иска да подчертае, е свързан с това, че глобализацията не само задължава МОТ да осъвремени и поддържа конвенциите и препоръките си, но също така, че тя неизбежно ще застави Организацията да формулира нови стандарти, с цел да се отговори на новите, непознати досега реалисти в областта на труда. Необходимо е да се направи така, че новите инструменти да станат обект на съответни теми, съдържащи мерки, здраво обвързани с действителността. Европейският съюз и държавите-членки (както и техните социални партньори в държавите-членки) трябва да бъдат насърчавани в усилията им за засилено и активно участие.

3. Специфични бележки

3.1 Относно: Фактор за развитието, управлението и изпълнението

3.1.1 В Съобщението на Комисията се говори за двустранен и тристранен социален диалог, както и за „участието на социалните партньори и гражданското общество“ и за „участието на социалните партньори и другите заинтересовани лица на гражданското общество“. Комисията следва да разясни, че „социален диалог“ може да се проведе между социални партньори с или без правителствени представители, докато „гражданския диалог“ изисква участието и на НПО, и други групи, имащи отношение към него. От контекста на Съобщението следва да е ясно, че истинският социален диалог може да бъде осъществен само от свободни, независими и демократични организации.

3.1.2 Всички компоненти на понятието достоен труд са обхванати в този раздел. Учудващ е фактът, че темата за сигурността и здравето на работниците е само загатната (краткото споменаване на „качество на заетостта“). По всяка вероятност малкото място, отделено на сигурността и здравето на работниците в целия текст на Съобщението, не е случайно. То вероятно е свързано с проблематичната позиция на Комисията и на държавите-членки по отношение на конвенциите на МОТ в тази област. Те са много слабо ратифицирани от държавите-членки на ЕС, въпреки че степента на защита на работниците, предоставена от съответното законодателство на ЕС дава, много естествено в повечето случаи, по-висока степен на закрила от тази, предвидена в инструментите на МОТ. Този нисък процент

на ратификации не стимулира другите страни да ратифицират конвенциите на МОТ относно сигурността и здравето на работниците. По този начин Съюзът не допринася много за насърчаването на реализирането на Програмите за достоен труд в тази насока. Комитетът приканва Комисията и държавите-членки да преразгледат настоящето незадоволително положение с цел осезаемо да го променят в близко бъдеще. Комитетът счита също така, че държавите-членки не бива да денонсират конвенцията на МОТ относно безопасността и здравословните условия на труд, преди да са взели решението да ратифицират актуализирана конвенция в тази област.

3.1.3 Комитетът споделя становището на Комисията, че подкрепянето на социални цели не бива по никакъв начин да се използва за протекционистични цели. В същото време, той желае да отбележи, че включването на „социалната клауза“ в многостранните търговски споразумения, така както е описана в предходни становища на ЕИСК, не би могло по никакъв начин да се използва за протекционистични цели, тъй като всъщност тя се състои единствено от осемте основни стандарти на МОТ за правата на човека (право на сдружаване и колективни преговори, принудителен труд, дискриминация при заетост и упражняване на професия, както и детски труд), които са ратифицирани от огромно мнозинство държави-членки на МОТ. Ако тези държави-членки са спазили конституционните си задължения, то следва те да са въвели тези стандарти в националното си законодателство или в други съответни разпоредби в съответствие с изискванията на МОТ.

3.1.4 В политиката си по отношение на развитието, ЕС следва да приложи напълно принципа за достоен труд и да подплати политическите си декларации с необходимите бюджетни средства.

3.2 Относно: Задължения и стратегия на политиките на ЕС

3.2.1 Европейският съюз следва да насърчава достойния труд на територията си, чрез проследяване на ратификацията и въвеждането от държавите-членки на съответните конвенции на МОТ, включително и на онези, които се отнасят до недискриминацията и интегрирането на уязвимите групи.

3.2.2 В част „Разширяване“, под-раздел „По-добро мобилизиране на външните политики на ЕС“, Комисията сякаш счита, че конвенции 87 и 98 на МОТ относно свободата на сдружаване и водене на колективни преговори и правата, които те защитават, се отнасят единствено до синдикалните права. Това е неточно: те се отнасят изрично и до правата на работодателите. Комисията следва да насърчава тези основни права на синдикалните организации и на работодателите.

3.2.3 Комитетът споделя становището на Комисията по отношение на „политиката на съседство“. Въпреки това, той счита, че е необходимо да се отдели също така необходимото внимание на социалния диалог и ратифицирането на конвенция 144 на МОТ относно тристранните консултации в тази област.

3.2.4 В подраздел „Двустранни и регионални отношения“, Комитетът отбелязва, че Китай представлява особен проблем, който следва да бъде обсъден и също така адресиран от Комисията. Китай открито не зачита свободата на сдружаване и правото на колективно договаряне на независимите синдикати и на организациите на работодателите. Предвид значението на Китай на световно ниво, този факт не може да бъде пренебрегнат, ако се стремим към напредък чрез средствата на Програмите за достоен труд.

3.2.5 В списъка с мерки, предвидени в част „Сътрудничество за развитие“, Комисията следва да включи и действия, които да се предприемат в сътрудничество с МОТ, с цел да се подпомогне интегрирането на неформалния сектор във формалната икономика. Достойният труд е важен както за неформалната, така и за формалната икономика. Комисията следва да си сътрудничи с МОТ, с цел намиране на нови начини за оказване на помощ на съществуващите действащи лица, за да намерят нови начини за действие за защита на правата си и за засилване на възможностите на хората, работещи в неформалния сектор, както и да бъде дадена възможност на нови действащи лица да се присъединят към защитата на правата и интересите в тази област.

3.2.6 В тази връзка, Комитетът предлага в същата точка да се включи насърчаването на организации от сектора на социалната икономика като кооперациите. Това всъщност е един от приоритетните въпроси, идентифицирани от ЕИСК в становището му относно социалното измерение на глобализацията.

3.2.7 Комисията следва също така да разгледа, в тясно сътрудничество с МОТ, ролята на малките и средни предприятия при насърчаването на достойния труд.

3.2.8 По отношение на частта, наречена „Търговията, фактор за устойчиво развитие“, Комитетът припомня предложенията, съдържащи се в становището относно социалното измерение на глобализацията, свързани със съвместните двустранни обсерватории и свободните индустриални зони.

3.2.9 Комитетът приветства подкрепата на Комисията за ратифициране от много държави и реално прилагане на конвенциите на МОТ, но отбелязва, че в областта на международната търговия този ангажимент може да е по-конкретен. На първо място, на многостранно ниво, Комисията трябва да превърне в една от целите на ЕС и СТО осигуряването на достоен труд. Трябва да се разгледа възможността за създаване на Комитет „Търговия и достоен труд“ в рамките на структурата на СТО, подобно на Комитета „Търговия и околна среда“; Достойният труд трябва да бъде включен като елемент на „устойчивото развитие“ при преразглеждането на търговската политика на СТО; необходима е съвместна работна програма на СТО и МОТ. Комисията и държавите-членки следва да положат активни усилия по отношение на другите членки на СТО, за да ги убедят в ползите от обръщането на такова внимание на достойния труд от страна на структурите на СТО.

3.2.10 На второ място, в своите двустранни търговски взаимоотношения, както и в Споразуменията за икономическо сътрудничество (СИС), Комисията следва да постави на предно място в дневния ред на преговорите ратифицирането и практическото прилагане на основните стандарти за труд на МОТ. При всички тези преговори следва да се направи оценка на послед-

ствията по отношение на устойчивостта, включваща показатели за достоен труд, и препоръките на базата на тази оценка трябва да се вземат под внимание.

3.2.11 По отношение на системата от търговски стимули „GSP plus“ са необходими сериозни допълнителни мерки, за осигуряване на нейната ефективност, особено чрез междинни прегледи за държавите, участващи в „GSP plus“, които да се проведат в началото на 2007 г., за да се гарантира, че правителствата ще признаят, че трябва реално да приложат съответните конвенции и да започнат предприемането на подходящи действия.

3.2.12 По отношение на частта „По-добро управление на икономическата миграция“, Комитетът желае да повдигне още веднъж въпроса за Международната конвенция на ООН за работниците-мигранти. Това е деликатен и сложен въпрос. До момента нито една важна „приемаща страна“ не е ратифицирала тази конвенция. Комитетът изрази положително отношение към конвенцията в становището си от м. юни 2004 г. ⁽³⁾ Учудващо е, че Комисията напълно игнорира този инструмент в Съобщението си. Комитетът би желал Комисията да анализира заедно с държавите-членки причините за нератифицирането ѝ и да определи ясна политика, основавайки се на въпросния анализ. Той насърчава също така Комисията да разгледа в дълбочина заедно с държавите-членки, които все още не са ратифицирали конвенции 97 и 143 на МОТ относно работниците-мигранти, възможностите за ратифициране в близко бъдеще.

3.2.13 Комисията има намерение да подкрепи усилията с цел сключване на транснационални колективни споразумения и на общи рамкови споразумения (част „Работа с гражданското общество и бизнеса“). Комитетът обръща внимание на необходимостта от изследване на тези възможности в тясно сътрудничество със съответните федерации на работодателите и синдикати.

3.2.14 От друга страна, Комисията следва също така да обсъди с въпросните организации, както и с другите организации на гражданското общество имащи отношение по въпроса, възможностите за насърчаване на политиките за социалната отговорност на дружествата в страните, в които разликата между законодателството и неговото прилагане на практика е особено голяма. Комитетът подчертава, че социалната отговорност на дружествата е в допълнение на законодателството и не може да я замести.

Комитетът приканва Комисията да насърчи дружествата да включат в своите доброволни кодекси за поведение ясни препратки и позовавания на Указанията на ОИСР за многонационалните дружества, както и на Тристранната декларация на МОТ относно многонационалните дружества и социалната политика.

Брюксел, 17 януари 2007 г.

Председател

на Европейския икономически и социален комитет

Dimitris DIMITRIADIS

⁽³⁾ Становище на ЕИСК от 30.6.2004 г. относно „Международната конвенция за работниците-мигранти“. Докладчик: г-н Pariza Castañón (ОВ С 302 от 7.12.2004 г.)